

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΑΠΟΥΛΑΚΗ

Τὸ 1854 μετετέθη ὡς ἑπαρχος εἰς Θήραν. Ἐκεῖ εὗρον τὸν Παπουλάκη περιωρισμένον εἰς τὴν μονὴν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ. Κατὰ τὸν Κριμαϊκὸν πόλεμον κατεφέρετο κατὰ τῶν δυτικῶν. Πρὸς πρόληψιν παντὸς ἀπευκαταίου, διότι οἱ κάτοικοι ἐσέβοντο αὐτόν. ἀνέλαβον ὑπ' εὐθύνην μου νὰ τὸν ἀπομακρύνω καὶ ἀνέβησα εἰς τὸν ἐν Θήρᾳ σταθμεύοντα Δημήτριον Σαχτούρη, τὸν ἀποθανόντα ὑπεναύχρον, νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς Ἄνδρον, ἣ δὲ κυβέρνησις ἐνέκρινε τὴν πράξιν μου. Ταῦτα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἱστορίας Παπουλάκη.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΣΑΜΑΔΟΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΗΛΙΑ ΕΝ ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΩ

Ἐν Καστελλορίζῳ, τῇ ἀνατολικωτάτῃ τῶν νοτίων Σποράδων, ἀνέκαθεν ἐπικρατεῖ παράδοξον ἔθιμον, πρὸς τιμὴν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ τελούμενον.

Πολλὰς ἡμέρας πρὸ τῆς ἡμέρας τῆς εορτῆς τοῦ προφήτου τούτου οἱ παῖδες ῥίπτονται καθ' ἑκάστην εἰς τὴν θάλασσαν ἐνδεδυμένοι καὶ οὕτως ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν βεβρεγμένοι περιέρχονται τὰς ἀγυῖας τῆς πόλεως κράζοντες μεγαλοφώνως «τ' αἶ Ἄλια, τ' αἶ Ἄλια» καὶ σύροντες διὰ τῆς βίας ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν ὅσους παῖδας εὕρωσι μὴ βεβρεγμένους. Τὴν δὲ 19 Ἰουλίου, τὴν προτεραίαν δηλ. τῆς εορτῆς τοῦ προφήτου, τελεῖται τὸ ἔθιμον τοῦτο μετὰ πάσης ἀκρίβειας.

Ἀπὸ πρωίας ἄρχονται οἱ παῖδες ῥιπτόμενοι εἰς τὴν θάλασσαν, περὶ δὲ τὴν μεσημβρίαν οἱ ἄνδρες καὶ γέροντες. Τὰ ἐμπορικὰ καὶ λοιπὰ καταστήματα κλείονται, οἱ φιλήσυχοι τῶν πολιτῶν ἀποχωροῦσιν εἰς ἐξοχὰς, ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις μένουσιν οἱ ἀσθενεῖς καὶ οἱ βαρῆως πενθοῦντες. Οὐδεὶς στεγνὸς ὢν δύναται νὰ διέλθῃ διὰ τῆς ἀγορᾶς ἢ ἄλλης τινὸς τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν πανταχοῦ γενικῆς κίνησις πανταχοῦ ὄχλος βεβρεγμένων. Ἀγριαὶ φωναὶ τῶν παίδων πληροῦσι τὸν ἀέρα: «τ' αἶ Ἄλια, τ' αἶ Ἄλια». Ἐδῶ βλέπετε ὁμίλους ναυτῶν καὶ σπογγαλιέων πορευομένων εἰς τοὺς οἴκους τῶν φίλων, ὅπως σύρῳσιν αὐτοὺς ἐκόντας ἄκοντας εἰς τὴν θάλασσαν τῶν ὁμίλων ἢ μᾶλλον τῶν συμμοριῶν τούτων προπορεύονται παῖδες κράζοντες τὸ ὄνομα τοῦ ζητουμένου φίλου: «τὸν Νικόλα θέλουμεν, τὸν Βασίλη θέλουμεν». . . . Ἐκεῖ βλέπετε δυστυχῆ γέροντα ἐπὶ χειρῶν αἰρόμενον καὶ βιαίως φερόμενον εἰς τὴν θάλασσαν! Εἰς μάτην ἐπικαλεῖσθε ὑπὲρ ὑμῶν ἢ ἄλλου τινὸς τὴν ἐπιεικειαν αὐτῶν εἰς μάτην μεταχειρίζεσθε ἀπειλιάς εἰς μάτην προτείνετε αὐτοῖς τὸ γῆρας ἢ τὴν ἀσθενειαν εἰς μάτην ἐκρήγυσθε εἰς κραυγὰς καὶ ἄρας εἰς μάτην λέγετε ὅτι εἴσθε ξένος, ὅτι θὰ ἐναγαγήτε αὐτοὺς εἰς τὸ δικαστήριον, ὅτι ἐν τοῖς θυλακίαις ὑμῶν φέρετε ἐπίσημα ἔγγραφα, χρήματα ἢ ὠρολόγιον! Ὁ ἀκούστη μόνον

τὴν παροιμίαν: «Τόπου συνήθειον, νόμου κεφάλαιον» καὶ μετέωρος θὰ ῥιφθῆτε εἰς τὴν θάλασσαν, μεθ' ὑμῶν δὲ καὶ πέντε-δέκα τούτων, οἵτινες ἀφοῦ σὰς εὐχρηθῶσιν ἀπλούστατα «κι' ἀπὸ χρόνου τ' αἶ Ἄλια» ἀνέρονται πρὸς εὕρεσιν ἄλλων, καταλείποντες ὑμᾶς ἵνα ἀπολαύσητε τῆς ἀκουσίας ταύτης καὶ ἐπικινδύνου ἐνίστοτε ψυχρολουσίας!

Ὅπως ἴδω ἐκ τοῦ πλησίον τὸ ἔθιμον τοῦτο, ἐτόλμησα νὰ καταβῶ εἰς τὴν παραλίαν, βραχεῖς μέχρι γονάτων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἤρκει! δύο δεστιβαροὶ βραχίονες πελωρίου σπογγαλιέως με συνέλαβον αἰφνης ἀπὸ τοὺς ὤμους, δύο ἕτεροι ἠλιοκαοῦς ναύτου ἀπὸ τὰς κνήμας καὶ οὕτως ἀνάρπαστον μ' ἐξεσφενδόνθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, εὐχόμενοι «κι' ἀπὸ χρόνου»!

Ἡ κατάστασις αὕτη διρκεῖ μεχρι τῆς ὥρας τοῦ ἑσπερινοῦ. Οἱ κώδωνες ἤδη καλοῦσι τοὺς πιστοὺς εἰς τοὺς ναοὺς. Τὸν ἐν ταῖς ἀγυῖαις συρφετώδη ὄχλον, τὴν ναυτικὴν ἀταξίαν καὶ τὰς ἀγρίας τῶν παίδων φωνὸς διαδέχεται ἡ ἡρεμία καὶ ἡ σιγή. Ἡ πόλις φαίνεται βεβρεγμένη καὶ λελουσμένη ὡς νὰ ἔβρεχε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Οἱ παῖδες φέροντες σημαίας ἐκ πολυχρῶν μεταξωτῶν μανδηλίων πορεύονται εἰς τὸν ναὸν τοῦ προφήτου, ἐρ' ὑψηλοῦ κρημνώδους λοφίσκου κείμενον, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τῶν κρημνῶν ἀναρτῶσι τὰς σημαίας των μέχρι τέλους τοῦ ἑσπερινοῦ τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ τὴν ἐπομένην μέχρι τέλους τῆς λειτουργίας, ὁπότε κατερχόμενοι ἀναρτῶσι τὰς σημαίας ἐπὶ τῶν παραθύρων τῶν οἰκιῶν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο καθιέρωσαν οἱ παλαιοὶ τῷ προφήτῃ Ἡλιοῦ, τὸν ὁποῖον θεωροῦσι κύριον τῆς βροχῆς, διότι ἡ νησὸς των στερεεῖται πηγαῖα ποσίου ὕδατος, πολλὰ δὲ πάσχει ἐν καιρῷ ἀνομβρίας.

Ἐκ τοῦ ἐθίμου τούτου ἡ φράσις «τ' αἶ Ἄλια» σημαίνει πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἐποχῇ τὸν φέροντα βεβρεγμένα ἐνδύματα.

Α. ΔΙΑΜΑΝΤΑΡΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Διάσημὸς τις σινολόγος, ὁ de Harlez, ἀνεκάλυψεν ἐσχάτως ἀρχαιότατον σινικὸν βιβλίον, ἐπιγραφόμενον Ἰλί, καὶ περιέχον ὁδηγίαν περὶ θρησκευτικῶν τελετῶν. Τὸ περίεργον τοῦτο βιβλίον παρέχει ἀκριβεστάτας πληροφορίας περὶ τῶν δοξασιῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῶν σινῶν πρὸ εἰκοσιπέντε αἰῶνων.

—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Παγκοσμίου ἐκθέσεως τῶν Παρισίων ἐδημοσιεύθησαν ἀπογραφικαὶ σημειώσεις περὶ τῆς συγχρόνου καταστάσεως τῆς γεωργίας ἐν Γαλλίᾳ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα. Ἐκ τούτων προκύπτει, πλὴν ἄλλων, ὅτι κατὰ τὸ 1789 ὑπῆρχον ἐν Γαλλίᾳ ἐν ὄλῳ 940,000 ἄροτρα, ἐν ᾧ κατὰ τὸ 1888 ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνῆρχετο εἰς 3 ἑκατομμύρια καὶ πλέον. Ἀλωνιστικαὶ δὲ μηχαναὶ ὑπῆρχον τῷ 1888 ἐν ὄλῳ 36,000, ἐν ᾧ ἦσαν παντελῶς ἄγνωστοι πρὸ τριακονταετίας.

—Δανὸς πλοίαρχος ὀνόματι Ἄλσεν διέπλευσε τὴν Βόρειον θάλασσαν ἐπὶ ἀκατίου ἔχοντος μήκος μὲν 5 μέτρων, πλάτος δ' ἐνὸς μέτρου καὶ 30 ὑφεκατομέτρων. Μόνος ἐπιβαίνων τοῦ ἀκατίου τούτου κατέπλευσεν ὁ